

آشنایی با مگس جوانه پیاز

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /05052022

مقدمه

مگس جوانه پیاز پلی فاژ بوده و به غیر از پیاز به سیر، تره، موسیر و سایر گیاهان نیز حمله می‌کند. در سال‌های خشک خسارت چندانی وارد نمی‌کند ولی اگر دو یا سه سال بارندگی بهاره خوب باشد ممکن است ۸۰ تا ۹۰ درصد محصول پیاز را از بین ببرد.

مگس جوانه پیاز (*Delia antiqua*)

شکل‌شناسی

حشره کامل به طول ۶ تا ۷ میلی‌متر به رنگ متمایل به زرد می‌باشد. بال‌ها غشایی و شفاف، شاخک ۳ بندی و سیاه رنگ، دارای خرطوم کوچک و زانویی شکل، شکم دارای ۴ حلقه قابل رؤیت و پوشیده از کرک‌های کوتاه و سیاه رنگ می‌باشد (شکل ۱). تخم بیضی شکل، کشیده، به رنگ سفید شیری به طول ۱ تا ۱/۵ میلی‌متر است. لارو این آفت به رنگ سفید شیری است که پس از رشد کامل ۸ تا ۱۰ میلی‌متر طول دارد. بدن در ناحیه سر باریک بوده و به طرف انتها عریض می‌شود. آرواره‌ها کوتاه، سیاه رنگ و نوک تیز بوده و به طرف زیر شکم خم شده‌اند. شفیره بیضی شکل، به رنگ زرد متمایل به قهوه‌ای، به طول ۴ تا ۵ میلی‌متر می‌باشد.

شکل ۱- شکل‌شناسی حشره کامل مگس جوانه پیاز

خسارت

آشنایی با مگس جوانه پیاز

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /05052022

خسارت در نسل پاییزه بیش از بهاره است ولی عمده خسارت در نسل بهاره به خاطر کاهش بازار پسندی محصول است. لاروها بافت پیاز را سوراخ و از فلس‌های ظریف آن تغذیه می‌کنند. خسارت در پیازهای کوچک شدیدتر از پیازهای بزرگ است و در مواردی به ۹۰ درصد هم می‌رسد. این آفت پیازهای خسارت دیده را نسبت به پیازهای سالم برای تخم‌ریزی ترجیح می‌دهد (شکل ۲). یکی از خسارت‌های عمده و غیر مستقیم لاروهای این آفت ایجاد راهی برای حمله قارچ‌ها و باکتری‌های مولد پوسیدگی از جمله قارچ‌های *Botrytis* و باکتری *Erwinia carotovora* است.

شکل ۲- نمونه‌ای از آثار خسارت مگس جوانه پیاز

زیست‌شناسی

زمستان‌گذرانی عمدتاً به صورت شفیره و گاهی لارو کامل در عمق ۱۰ تا ۲۵ سانتی‌متری خاک و یا در بقایای پیازهای خشک شده سال قبل است. ظهور تدریجی حشرات کامل نسل بهاره (اول) از اواسط اردیبهشت شروع شده و حشرات ماده پس از جفت‌گیری تخم‌ها را در دسته‌های ۱۰ تا ۱۵ عددی و گاهی انفرادی در شکاف خاک نزدیک طوقه پیاز و یا روی ساقه نزدیک به ریشه قرار می‌دهند. طول دوره لاروی ۱۵ تا ۲۰ روز است. شفیره این حشره در خاک تشکیل می‌شود. این حشره دیابوز اجباری نداشته و بسته به شرایط منطقه ۲ تا ۳ نسل در سال دارد.

روش‌های کنترل

آشنایی با مگس جوانه پیاز

PTMP/SK/R&D/A/ Pest identification /05052022

الف) زراعی: با کاشت دیر هنگام در اوایل بهار خسارت تغذیه ای آفت توسط گیاه ترمیم خواهد شد.

ب) دشمنان طبیعی: در روزهای بارانی و مرطوب و گرم یک نوع قارچ به اسم *Tarychium hylemia* وجود دارد که روی بال‌های مگس رشد نموده و باعث مرگ مگس می‌گردد.

ج) شیمیایی

۱) ضد عفونی بذر با سم لاروین به میزان ۵ گرم سم به ازای هر ۱۰۰ گرم بذر.

۲) سمپاشی مزرعه با دیازینون ۶۰ درصد به میزان ۱/۵ لیتر در هکتار. دوره کارنس این سم برای پیاز و پیازچه ۱۰-۱۵ روز بعد از سمپاشی است.

منبع

مینایی، کامبیز (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات درختان میوه دانه‌دار و هسته‌دار، دانشگاه شیراز.

اکرمی، محمدعلی (۱۳۹۵). جزوه درسی آفات گیاهان جالیز، سبزی و زینتی، دانشگاه شیراز.

Tomlin, C. S. (2000). The pesticide manual, 12th ed. BCPC.

Whitaker, P. (1998). Important issues in ecologically sound integrated pest management. Am. Entomol. 3:148-153.

